

Wymagania edukacyjne

Przyroda w klasie 4

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dla uczniów bez dostosowań

Ocena	Wymagania edukacyjne
niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową.
dopuszczający (2)	Uczeń: • wymienia źródła wiedzy i zmysły potrzebne do poznawania przyrody • wyjaśnia, kiedy jest potrzebna znajomość kierunków świata • zna pojęcia: wschód Słońca, górowanie Słońca, zachód Słońca, równonoc, przesilenie • wymienia daty rozpoczynające kalendarzowe pory roku • wskazuje plan i mapę • wymienia elementy mapy i składniki pogody • przyporządkowuje składniki do urządzeń pomiarowych • wymienia niebezpieczeństwa związane z pogodą • wymienia funkcje układu szkieletowego, mięśniowego, pokarmowego, oddechowego, krwionośnego • wskazuje na planszy podstawowe części szkieletu, układu nerwowego, rozrodczego żeńskiego i męskiego

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• opisuje zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania • wymienia zmysły i pokazuje je na własnym ciele • podaje podstawowe zasady dbania o słuch i wzrok oraz pielęgnacji ciała • wymienia trzy podstawowe grupy ciał stałych w zależności od ich właściwości fizycznych • odróżnia środki szkodliwe po oznaczeniach na opakowaniu • wskazuje sposoby opatrywania uszkodzeń skóry i zapobiegania chorobom • wskazuje sposoby odmawiania używek • wymienia podstawowe zasady zdrowego stylu życia • podaje składniki przyrody ożywionej i nieożywionej • wymienia rodzaje skał i formy ukształtowania terenu • wymienia cechy środowiska lądowego • rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy występujące w najbliższej okolicy • podaje zasady zachowania się w lesie i przykłady grzybów jadalnych i trujących • wymienia warstwy lasu • rozróżnia samożywny i cudzożywny sposób odżywiania się • przedstawia przystosowania zwierząt do zdobywania pokarmu • podaje znaczenie łąk i pól uprawnych dla człowieka • rozróżnia wody płynące i stojące • wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w wodzie • wymienia składniki krajobrazu i środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• podaje przykład parku narodowego położonego najbliżej miejsca zamieszkania i wskazuje go na mapie
dostateczny (3)	Uczeń: • wymienia zasady bezpieczeństwa podczas obserwacji i doświadczeń • posługuje się kompasem przy wyznaczaniu kierunków świata • opisuje ilustracje pokazujące drogę Słońca nad widnokretem w zależności od pór roku • rysuje prosty plan małych przedmiotów • odczytuje informacje z planu i mapy posługując się legendą • opisuje poszczególne składniki pogody • odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując właściwe jednostki • opisuje, jak zachować się podczas burzy • wymienia główne układy narządów organizmu człowieka • wskazuje na schematach układu pokarmowego i oddechowego tworzące je narządy • omawia rolę układu nerwowego, rozrodczego kobiety i mężczyzny • wyjaśnia, na czym polega dojrzewanie dziewcząt i chłopców • uzasadnia, dlaczego nie należy słuchać zbyt głośnej muzyki • wskazuje znaczenie czystości odzieży, obuwia, bielizny i otoczenia dla utrzymania zdrowia • omawia sposób posługiwanie się środkami czystości • podaje przykłady dróg zakażenia się chorobami zakaźnymi

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• podaje przykłady zwierząt jadowitych • opisuje zasady zdrowego stylu życia • wyjaśnia, dlaczego należy zachować postawę asertywną w wypadku bycia namawianym do spróbowania używek • rozpoznaje skały lite od pozostałych oraz główne formy ukształtowania powierzchni • wymienia przystosowania organizmów do życia • omawia znaczenie tablic umieszczanych przy wejściu do lasu • podaje przykłady roślin tworzących poszczególne warstwy lasu • podaje znaczenie roślin w życiu człowieka • rozpoznaje typowe rośliny łąkowe i pól uprawnych • wskazuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne • wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w wodzie • podaje przykłady słodkowodnych zwierząt, innych niż ryby • ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu • wyjaśnia sposoby ochrony przyrody w Polsce.
dobry (4)	Uczeń: • określa przeznaczenie lupy, kompasu i taśmy mierniczej • określa kierunki świata w terenie • wyjaśnia zależność między wysokością Słońca a długością i kierunkiem cienia

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• rysuje plan różnych obiektów w podanych dowolnych zmniejszeniach • planuje trasę wycieczki z wykorzystaniem planu i mapy wielkoskalowej • rozróżnia opady i osady atmosferyczne • odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując właściwe jednostki • opisuje zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania huraganu i zamieci śnieżnej • podaje funkcje układów narządów w organizmie • opisuje poprawne zasady mycia zębów • uzasadnia celowość umieszczania symboli ostrzegawczych na produktach szkodliwych • podaje zasady zachowania się w przypadku ugryzienia, użądlenia, kontaktu z trującymi roślinami • rozpoznaje w krajobrazie elementy przyrody ożywionej i nieożywionej • wskazuje na modelach i nazywa elementy pagórka i doliny rzecznej • opisuje przystosowania roślin do warunków suchych i wilgotnych • rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy w okolicy szkoły • opisuje temperaturę powietrza, wilgotność i nasłonecznienie w poszczególnych warstwach lasu • rozpoznaje zwierzęta żyjące na łące • podaje znaczenie różnych rodzajów i różnych części roślin • wykazuje różnice w warunkach życia w wodzie i na lądzie • charakteryzuje krajobraz współczesny najbliższej okolicy • wskazuje przykłady rezerwatów przyrody i pomników przyrody w najbliższej okolicy oraz uzasadnia potrzebę ich ochrony.

Ocena	Wymagania edukacyjne
bardzo dobry (5)	Uczeń: • bezbłędnie podaje przykłady wykorzystania zmysłów do prowadzenia obserwacji przyrodniczych • opisuje przebieg linii widnokręgu w zależności od wysokości, na jakiej znajduje się obserwator • samodzielnie wykonuje rysunki przedstawiające drogę Słońca nad widnokręgiem w dniach rozpoczęcia pór roku • planuje i opisuje trasę wycieczki • orientuje plan i mapę topograficzną za pomocą kompasu i charakterystycznych punktów w terenie • prowadzi obserwacje składników pogody, zapisuje i analizuje ich wyniki oraz dostrzega zależności • opisuje zjawisko tęczy • rozpoznaje położenie układów i narządów na rycinach anatomicznych • opisuje proces wymiany gazowej zachodzący w płucach • charakteryzuje etap dojrzewania • wyjaśnia, dlaczego przestrzeganie higieny osobistej jest obowiązkiem każdego człowieka • uzasadnia, dlaczego przykładowe ciało zostało wykonane z danej substancji • interpretuje szkodliwość produktu oznaczonego kilkoma piktogramami ostrzegawczymi • wyjaśnia dlaczego w kontaktach ze zwierzętami należy zachować szczególną ostrożność • opisuje konsekwencje działania nikotyny na organizm • rozpoznaje i nazywa elementy doliny rzecznej • podaje przykłady roślin światłolubnych i cieniolumbnych oraz znaczenie roślin włóknodajnych

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wyjaśnia znaczenie ściółki leśnej dla życia w lesie • uzasadnia, że rośliny to organizmy samożywne • podaje przykłady przystosowań zwierząt do odżywiania się pokarmem płynnym • rozpoznaje w terenie wody powierzchniowe: naturalne i sztuczne • opisuje proces wymiany gazowej u ryby • określa czym jest plankton i jakie jest jego znaczenie • wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości.
celujący (6)	Uczeń: • doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności.

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z ryzykiem dysleksji rozwojowej, dysleksją rozwojową, dysortografią, dysgrafią, dyskalkulią

W przypadku dysgrafii nie jest wymagana precyzja przy tworzeniu rysunków, schematów. Akceptowane jest pismo drukowane i prace domowe pisane na komputerze.

W przypadku dyskalkulii oceniany jest przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczna strona liczenia.

Ocena	Wymagania edukacyjne
niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową.
dopuszczający (2)	Uczeń: - wymienia źródła wiedzy i zmysły potrzebne do poznawania przyrody - wyjaśnia kiedy jest potrzebna znajomość kierunków świata - zna pojęcia: wschód Słońca, górowanie Słońca, zachód Słońca, równonoc, przesilenie - wymienia, z pomocą nauczyciela, daty rozpoczynające kalendarzowe pory roku - po naprowadzeniu wskazuje plan i mapę - wymienia elementy mapy i składniki pogody - przyporządkowuje składniki do urządzeń pomiarowych - wymienia niebezpieczeństwa związane z pogodą - wymienia, pracując we własnym tempie, funkcje układu szkieletowego, mięśniowego, pokarmowego, oddechowego, krwionośnego - wskazuje na planszy podstawowe części szkieletu, układu nerwowego, rozrodczego żeńskiego i męskiego - opisuje zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania - wymienia zmysły i pokazuje je na własnym ciele - podaje podstawowe zasady dbania o słuch i wzrok oraz pielęgnacji ciała - wymienia trzy podstawowe grupy ciał stałych w zależności od ich właściwości fizycznych - odróżnia środki szkodliwe po oznaczeniach na opakowaniu

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- wskazuje sposoby opatrywania uszkodzeń skóry i zapobiegania chorobom - wskazuje sposoby odmawiania używek - wymienia podstawowe zasady zdrowego stylu życia - podaje składniki przyrody ożywionej i nieożywionej - wymienia, po zadaniu pytań pomocniczych, rodzaje skał i formy ukształtowania terenu - wymienia cechy środowiska lądowego - rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy występujące w najbliższej okolicy - podaje zasady zachowania się w lesie oraz przykłady grzybów jadalnych i trujących - wymienia warstwy lasu - rozdziela samożywny i cudzożywny sposób odżywiania się - przedstawia przystosowania zwierząt do zdobywania pokarmu - podaje znaczenie łąk i pola uprawnego dla człowieka - rozdziela wody płynące i stojące - wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w wodzie - wymienia składniki krajobrazu i środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy - podaje przykład parku narodowego położonego najbliżej miejsca zamieszkania i z pomocą nauczyciela wskazuje go na mapie.
dostateczny (3)	Uczeń: wymienia zasady bezpieczeństwa podczas obserwacji i doświadczeń

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• z pomocą nauczyciela posługuje się kompasem przy wyznaczaniu kierunków świata • opisuje, po naprowadzeniu przez nauczyciela, ilustracje pokazujące drogę Słońca nad widnokreślami w zależności od pór roku • z pomocą nauczyciela rysuje prosty plan małych przedmiotów • po naprowadzeniu przez nauczyciela odczytuje informacje z planu i mapy posługując się legendą • pracując we własnym tempie, opisuje poszczególne składniki pogody • odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując właściwe jednostki • opisuje jak zachować się podczas burzy • wymienia główne układy narządów organizmu człowieka • wskazuje na schematach układu pokarmowego i oddechowego tworzące je narządy • omawia rolę układu nerwowego, rozrodczego kobiety i mężczyzny • wyjaśnia na czym polega dojrzewanie dziewcząt i chłopców • uzasadnia dlaczego nie należy słuchać zbyt głośnej muzyki • wskazuje znaczenie czystości odzieży, obuwia, bielizny i otoczenia dla utrzymania zdrowia • omawia sposób posługiwania się środkami czystości • podaje przykłady dróg zakażenia się chorobami zakaźnymi • podaje przykłady zwierząt jadowitych • opisuje zasady zdrowego stylu życia • wyjaśnia, dlaczego należy zachować postawę asertywną w wypadku bycia namawianym do spróbowania używek

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- rozpoznaje skały lite od pozostałych oraz główne formy ukształtowania powierzchni - wymienia przystosowania organizmów do życia (przetrwanie zimy przez rośliny i zwierzęta) - omawia znaczenie tablic umieszczanych przy wejściu do lasu - podaje przykłady roślin tworzących poszczególne warstwy lasu - podaje znaczenie roślin w życiu człowieka - rozpoznaje typowe rośliny łąkowe i pól uprawnych - wskazuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne - wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w wodzie - podaje przykłady słodkowodnych zwierząt (innych niż ryby) - ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu - wyjaśnia sposoby ochrony przyrody w Polsce.
dobry (4)	Uczeń: - określa przeznaczenie lupy, kompasu i taśmy mierniczej - określa, z pomocą nauczyciela, kierunki świata w terenie - wyjaśnia, po naprowadzeniu przez nauczyciela, zależność między wysokością Słońca a długością i kierunkiem cienia - z pomocą nauczyciela, rysuje plan różnych obiektów w podanych dowolnych zmniejszeniach - pracując we własnym tempie, planuje trasę wycieczki z wykorzystaniem planu i mapy wielkoskalowej - rozdziela opady i osady atmosferyczne

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując właściwe jednostki • opisuje zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania huraganu, zamieci śnieżnej • podaje funkcje układów narządów w organizmie • opisuje poprawne zasady mycia zębów • uzasadnia celowość umieszczania symboli ostrzegawczych na produktach szkodliwych • podaje zasady zachowania się w przypadku ugryzienia, użądlenia, kontaktu z trującymi roślinami • rozpoznaje w krajobrazie elementy przyrody żywej i nieżytwej • wskazuje na modelach i nazywa elementy pagórka i doliny rzecznej • opisuje przystosowania roślin do warunków suchych i wilgotnych • rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy w okolicy szkoły • opisuje temperaturę powietrza, wilgotność i nasłonecznienie w poszczególnych warstwach lasu • rozpoznaje zwierzęta żyjące na łące • podaje znaczenie różnych rodzajów i różnych części roślin • wykazuje różnice w warunkach życia w wodzie i na lądzie • charakteryzuje krajobraz współczesny najbliższej okolicy • wskazuje przykłady rezerwatów przyrody i pomników przyrody w najbliższej okolicy, uzasadnia potrzebę ich ochrony.
bardzo dobry (5)	Uczeń: • podaje przykłady wykorzystania zmysłów do prowadzenia obserwacji przyrodniczych

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• z pomocą nauczyciela opisuje przebieg linii widnokręgu w zależności od wysokości, na jakiej znajduje się obserwator • z pomocą nauczyciela wykonuje rysunki przedstawiające drogę Słońca nad widnokręgiem w dniach rozpoczęcia pór roku • po podziale zadania na krótsze etapy, planuje i opisuje trasę wycieczki • z pomocą nauczyciela orientuje plan i mapę topograficzną za pomocą kompasu i charakterystycznych punktów w terenie • prowadzi obserwacje składników pogody, zapisuje i analizuje ich wyniki oraz dostrzega zależności • opisuje zjawisko tęczy • rozpoznaje położenie układów i narządów na rycinach anatomicznych • z pomocą nauczyciela opisuje proces wymiany gazowej zachodzący w płucach • charakteryzuje etap dojrzewania • wyjaśnia, dlaczego przestrzeganie higieny osobistej jest obowiązkiem każdego człowieka • uzasadnia, dlaczego przykładowe ciało zostało wykonane z danej substancji • interpretuje szkodliwość produktu oznaczonego kilkoma piktogramami ostrzegawczymi • wyjaśnia dlaczego w kontaktach ze zwierzętami należy zachować szczególną ostrożność • opisuje konsekwencje działania nikotyny na organizm • rozpoznaje i nazywa elementy doliny rzecznej • podaje przykłady roślin światłolubnych i cieniolubnych oraz znaczenie roślin włóknodajnych • wyjaśnia znaczenie ściółki leśnej dla życia w lesie

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• uzasadnia, że rośliny to organizmy samożywne • podaje przykłady przystosowań zwierząt do odżywiania się pokarmem płynnym • rozpoznaje w terenie wody powierzchniowe: naturalne i sztuczne • opisuje proces wymiany gazowej u ryby • określa czym jest plankton i jakie jest jego znaczenie • wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości.
celujący (6)	Uczeń: • doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o wyższym stopniu trudności.

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z niezdiagnozowanymi trudnościami szkolnymi, obniżoną sprawnością intelektualną, deficytami/dysharmoniami rozwojowymi, zaburzeniami mowy, obniżeniem funkcji wzrokowych i słuchowych

Ocena	Wymagania edukacyjne
Niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową.
dopuszczający (2)	Uczeń:

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- wymienia źródła wiedzy i zmysły potrzebne do poznawania przyrody - wyjaśnia kiedy jest potrzebna znajomość kierunków świata - zna pojęcia: wschód Słońca, górowanie Słońca, zachód Słońca, równonoc, przesilenie - wymienia, z pomocą nauczyciela, daty rozpoczynające kalendarzowe pory roku - po naprowadzeniu wskazuje plan i mapę - wymienia elementy mapy i składniki pogody - przyporządkowuje składniki do urządzeń pomiarowych - wymienia niebezpieczeństwa związane z pogodą - wymienia, pracując we własnym tempie, funkcje układu szkieletowego, mięśniowego, pokarmowego, oddechowego, krwionośnego - wskazuje na planszy podstawowe części szkieletu, układu nerwowego, rozrodczego żeńskiego i męskiego - opisuje zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania - wymienia zmysły i pokazuje je na własnym ciele - podaje podstawowe zasady dbania o słuch i wzrok oraz pielęgnacji ciała - wymienia trzy podstawowe grupy ciał stałych w zależności od ich właściwości fizycznych - odróżnia środki szkodliwe po oznaczeniach na opakowaniu - wskazuje sposoby opatrywania uszkodzeń skóry i zapobiegania chorobom - wskazuje sposoby odmawiania używek - wymienia podstawowe zasady zdrowego stylu życia

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• podaje składniki przyrody ożywionej i nieożywionej • wymienia, po zadaniu pytań pomocniczych, rodzaje skał i formy ukształtowania terenu • wymienia cechy środowiska lądowego • rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy występujące w najbliższej okolicy • podaje zasady zachowania się w lesie oraz przykłady grzybów jadalnych i trujących • wymienia warstwy lasu • rozróżnia samożywny i cudzożywny sposób odżywiania się • przedstawia przystosowania zwierząt do zdobywania pokarmu • podaje znaczenie łąk i pola uprawnego dla człowieka • rozróżnia wody płynące i stojące • wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w wodzie • wymienia składniki krajobrazu i środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy • podaje przykład parku narodowego położonego najbliżej miejsca zamieszkania i z pomocą nauczyciela wskazuje go na mapie.
dostateczny (3)	Uczeń: • wymienia zasady bezpieczeństwa podczas obserwacji i doświadczeń • z pomocą nauczyciela posługuje się kompasem przy wyznaczaniu kierunków świata • opisuje, po naprowadzeniu przez nauczyciela, ilustracje pokazujące drogę Słońca nad widnokresem w zależności od pór roku

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• rysuje prosty plan małych przedmiotów • po naprowadzeniu przez nauczyciela odczytuje informacje z planu i mapy posługując się legendą • opisuje poszczególne składniki pogody • odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując właściwe jednostki • opisuje jak zachować się podczas burzy • wymienia główne układy narządów organizmu • wskazuje na schematach układu pokarmowego i oddechowego tworzące je narządy • omawia rolę układu nerwowego, rozrodczego kobiety i mężczyzny • wyjaśnia na czym polega dojrzewanie dziewcząt i chłopców • uzasadnia dlaczego nie należy słuchać zbyt głośnej muzyk. • wskazuje znaczenie czystości odzieży, obuwia, bielizny i otoczenia dla utrzymania zdrowia • omawia sposób posługiwanie się środkami czystości • podaje przykłady dróg zakażenia się chorobami zakaźnymi • podaje przykłady zwierząt jadowitych • opisuje zasady zdrowego stylu życia • wyjaśnia, dlaczego należy zachować postawę asertywną w wypadku bycia namawianym do spróbowania używek • rozpoznaje skały lite od pozostałych oraz główne formy ukształtowania powierzchni • wymienia przystosowania organizmów do życia (przetrwanie zimy przez rośliny i zwierzęta) • omawia znaczenie tablic umieszczanych przy wejściu do lasu

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• podaje przykłady roślin tworzących poszczególne warstwy lasu • podaje znaczenie roślin w życiu człowieka • rozpoznaje typowe rośliny łąkowe i pól uprawnych • wskazuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne • wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w wodzie • podaje przykłady słodkowodnych zwierząt (innych niż ryby) • ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu • wyjaśnia sposoby ochrony przyrody w Polsce.
dobry (4)	Uczeń: • określa przeznaczenie lupy, kompasu i taśmy mierniczej • określa, z pomocą nauczyciela, kierunki świata w terenie • wyjaśnia, po naprowadzeniu przez nauczyciela, zależność między wysokością Słońca a długością i kierunkiem cienia • z pomocą nauczyciela, rysuje plan różnych obiektów w podanych dowolnych zmniejszeniach • w wydłużonym czasie, z podziałem zadania na mniejsze etapy, planuje wycieczkę z wykorzystaniem planu i mapy wielkoskalowej • rozróżnia opady i osady atmosferyczne • odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując właściwe jednostki • opisuje zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania huraganu, zamieci śnieżnej

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• podaje funkcje układów narządów w organizmie • opisuje poprawne zasady mycia zębów • uzasadnia celowość umieszczania symboli ostrzegawczych na produktach szkodliwych • podaje zasady zachowania się w przypadku ugryzienia, użądlenia, kontaktu z trującymi roślinami • rozpoznaje w krajobrazie elementy przyrody ożywionej i nieożywionej • wskazuje na modelach i nazywa elementy pagórka i doliny rzecznej • opisuje przystosowania roślin do warunków suchych i wilgotnych • rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy w okolicy szkoły • opisuje temperaturę powietrza, wilgotność i nasłonecznienie w poszczególnych warstwach lasu • rozpoznaje zwierzęta żyjące na łące • podaje znaczenie różnych rodzajów i różnych części roślin • wykazuje różnice w warunkach życia w wodzie i na lądzie • charakteryzuje krajobraz współczesny najbliższej okolicy • wskazuje przykłady rezerwatów przyrody i pomników przyrody w najbliższej okolicy, uzasadnia potrzebę ich ochrony.
bardzo dobry (5)	Uczeń: • podaje przykłady wykorzystania zmysłów do prowadzenia obserwacji przyrodniczych • opisuje przebieg linii widnokładu w zależności od wysokości, na jakiej znajduje się obserwator

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• z pomocą nauczyciela wykonuje rysunki przedstawiające drogę Słońca nad widnokresem w dniach rozpoczęcia pór roku • planuje i opisuje, we fragmentach i w wydłużonym czasie, trasę wycieczki • z pomocą nauczyciela orientuje plan i mapę topograficzną za pomocą kompasu i charakterystycznych punktów w terenie • prowadzi obserwacje składników pogody, zapisuje i analizuje ich wyniki oraz dostrzega zależności • opisuje zjawisko tęczy • rozpoznaje położenie układów i narządów na rycinach anatomicznych • opisuje proces wymiany gazowej zachodzący w płucach • charakteryzuje etap dojrzewania • wyjaśnia, dlaczego przestrzeganie higieny osobistej jest obowiązkiem każdego człowieka • uzasadnia, dlaczego przykładowe ciało zostało wykonane z danej substancji • interpretuje szkodliwość produktu oznaczonego kilkoma piktogramami ostrzegawczymi • wyjaśnia dlaczego w kontaktach ze zwierzętami należy zachować szczególną ostrożność • opisuje konsekwencje działania nikotyny na organizm • rozpoznaje i nazywa elementy doliny rzecznej • podaje przykłady roślin światłolubnych i cieniulubnych oraz znaczenie roślin włóknodajnych • wyjaśnia znaczenie ściółki leśnej dla życia w lesie • uzasadnia, że rośliny to organizmy samożywne • podaje przykłady przystosowań zwierząt do odżywiania się pokarmem płynnym

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- rozpoznaje w terenie wody powierzchniowe: naturalne i sztuczne - opisuje proces wymiany gazowej u ryby - określa czym jest plankton i jakie jest jego znaczenie - wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości.
celujący (6)	Uczeń: - doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej - samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o wyższym stopniu trudności.

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z nadpobudliwością psychoruchową, z ADHD, trudnościami z koncentracją uwagi, zaburzeniami emocjonalnymi i zaburzeniami w relacjach społecznych

Ocena	Wymagania edukacyjne
niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową.
dopuszczający (2)	Uczeń: - wymienia źródła wiedzy i zmysły potrzebne do poznawania przyrody - wyjaśnia kiedy jest potrzebna znajomość kierunków świata - zna pojęcia: wschód Słońca, górowanie Słońca, zachód Słońca, równonoc, przesilenie - po naprowadzeniu wymienia daty rozpoczynające kalendarzowe pory roku

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wskazuje plan i mapę • pracując we własnym tempie wymienia elementy mapy i składniki pogody • przyporządkowuje składniki do urządzeń pomiarowych • wymienia niebezpieczeństwa związane z pogodą • pracując we własnym tempie wymienia funkcje układu szkieletowego, mięśniowego, pokarmowego, oddechowego, krwionośnego • wskazuje na planszy podstawowe części szkieletu, układu nerwowego, rozrodczego żeńskiego i męskiego • opisuje zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania • wymienia zmysły i pokazuje je na własnym ciele • podaje podstawowe zasady dbania o słuch i wzrok oraz pielęgnacji ciała • wymienia trzy podstawowe grupy ciał stałych w zależności od ich właściwości fizycznych • odróżnia środki szkodliwe po oznaczeniach na opakowaniu • wskazuje sposoby opatrywania uszkodzeń skóry i zapobiegania chorobom • wskazuje sposoby odmawiania używek • wymienia podstawowe zasady zdrowego stylu życia • podaje składniki przyrody ożywionej i nieożywionej • wymienia rodzaje skał i formy ukształtowania terenu • wymienia cechy środowiska lądowego • rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy występujące w najbliższej okolicy

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• podaje zasady zachowania się w lesie i przykłady grzybów jadalnych i trujących • wymienia warstwy lasu • rozróżnia samożywny i cudzożywny sposób odżywiania się • dzieląc zadanie na krótsze etapy przedstawia przystosowania zwierząt do zdobywania pokarmu • podaje znaczenie łąk i pola uprawnego dla człowieka • rozróżnia wody płynące i stojące • pracując we własnym tempie wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w wodzie • wymienia składniki krajobrazu i środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy • podaje przykład parku narodowego położonego najbliżej miejsca zamieszkania i wskazuje go na mapie.
dostateczny (3)	Uczeń: • wymienia zasady bezpieczeństwa podczas obserwacji i doświadczeń • po naprowadzeniu posługuje się kompasem przy wyznaczaniu kierunków świata • opisuje ilustracje pokazujące drogę Słońca nad widnokresem w zależności od pór roku • pracując we własnym tempie rysuje prosty plan małych przedmiotów • z niewielką pomocą nauczyciela odczytuje informacje z planu i mapy posługując się legendą • opisuje poszczególne składniki pogody • odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując właściwe jednostki • opisuje jak zachować się podczas burzy

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- wymienia główne układy narządów organizmu człowieka - wskazuje na schematach układu pokarmowego i oddechowego tworzące je narządy - omawia rolę układu nerwowego, rozrodczego kobiety i mężczyzny - wyjaśnia na czym polega dojrzewanie dziewcząt i chłopców - uzasadnia dlaczego nie należy słuchać zbyt głośnej muzyki - wskazuje znaczenie czystości odzieży, obuwia, bielizny i otoczenia dla utrzymania zdrowia - omawia sposób posługiwanie się środkami czystości - podaje przykłady dróg zakażenia się chorobami zakaźnymi - podaje przykłady zwierząt jadowitych - opisuje zasady zdrowego stylu życia - wyjaśnia, dlaczego należy zachować postawę asertywną w wypadku bycia namawianym do spróbowania używek - rozpoznaje skały lite od pozostałych oraz główne formy ukształtowania powierzchni - wymienia przystosowania organizmów do życia (przetrwanie zimy przez rośliny i zwierzęta) - omawia znaczenie tablic umieszczanych przy wejściu do lasu - podaje przykłady roślin tworzących poszczególne warstwy lasu - podaje znaczenie roślin w życiu człowieka - rozpoznaje typowe rośliny łąkowe i pól uprawnych - wskazuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne - pracując we własnym tempie wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w wodzie

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• podaje przykłady słodkowodnych zwierząt (innych niż ryby) • ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu • wyjaśnia sposoby ochrony przyrody w Polsce.
dobry (4)	Uczeń: • określa przeznaczenie lupy, kompasu i taśmy mierniczej • z niewielką pomocą określa kierunki świata w terenie • po naprowadzeniu wyjaśnia zależność między wysokością Słońca a długością i kierunkiem cienia • pracując we własnym tempie rysuje plan różnych obiektów w podanych dowolnych zmniejszeniach oraz planuje trasę wycieczki z wykorzystaniem planu i mapy wielkoskalowej • rozróżnia opady i osady atmosferyczne • odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując właściwe jednostki • opisuje zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania huraganu, zamieci śnieżnej • podaje funkcje układów narządów w organizmie • opisuje poprawne zasady mycia zębów • uzasadnia celowość umieszczania symboli ostrzegawczych na produktach szkodliwych • podaje zasady zachowania się w przypadku ugryzienia, użądlenia, kontaktu z trującymi roślinami • rozpoznaje w krajobrazie elementy przyrody ożywionej i nieożywionej • wskazuje na modelach i nazywa elementy pagórka i doliny rzecznej • opisuje przystosowania roślin do warunków suchych i wilgotnych

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy w okolicy szkoły • opisuje temperaturę powietrza, wilgotność i nasłonecznienie w poszczególnych warstwach lasu • rozpoznaje zwierzęta żyjące na łące • podaje znaczenie różnych rodzajów i różnych części roślin • wykazuje różnice w warunkach życia w wodzie i na lądzie • charakteryzuje krajobraz współczesny najbliższej okolicy • wskazuje przykłady rezerwatów przyrody i pomników przyrody w najbliższej okolicy, uzasadnia potrzebę ich ochrony.
bardzo dobry (5)	Uczeń: • bezbłędnie podaje przykłady wykorzystania zmysłów do prowadzenia obserwacji przyrodniczych • opisuje przebieg linii widnokładu w zależności od wysokości, na jakiej znajduje się obserwator • z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje rysunki przedstawiające drogę Słońca nad widnokładem w dniach rozpoczęcia pór roku • pracując we własnym tempie, planuje i opisuje trasę wycieczki • orientuje plan i mapę topograficzną za pomocą kompasu i charakterystycznych punktów w terenie • prowadzi obserwacje składników pogody, zapisuje i analizuje ich wyniki oraz dostrzega zależności • opisuje zjawisko tęczy • rozpoznaje położenie układów i narządów na rycinach anatomicznych • opisuje proces wymiany gazowej zachodzący w płucach

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• charakteryzuje etap dojrzewania • wyjaśnia, dlaczego przestrzeganie higieny osobistej jest obowiązkiem każdego człowieka • uzasadnia, dlaczego przykładowe ciało zostało wykonane z danej substancji • interpretuje szkodliwość produktu oznaczonego kilkoma piktogramami ostrzegawczymi • wyjaśnia dlaczego w kontaktach ze zwierzętami należy zachować szczególną ostrożność • opisuje konsekwencje działania nikotyny na organizm • rozpoznaje i nazywa elementy doliny rzecznej • podaje przykłady roślin światłolubnych i cieniolubnych oraz znaczenie roślin włóknodajnych • wyjaśnia znaczenie ściółki leśnej dla życia w lesie • uzasadnia, że rośliny to organizmy samożywne • podaje przykłady przystosowań zwierząt do odżywiania się pokarmem płynnym • rozpoznaje w terenie wody powierzchniowe: naturalne i sztuczne • opisuje proces wymiany gazowej u ryby • określa czym jest plankton i jakie jest jego znaczenie • wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości.
celujący (6)	Uczeń: • doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności.

Tabelaryczne ujęcie szczegółowych wymagań edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z trudnościami adaptacyjnymi – językowymi z powodu przesiedlenia

Uczeń z trudnościami adaptacyjnymi - językowymi z powodu przesiedlenia – na każdą ocenę może korzystać z pomocy tłumacza i/lub innej dodatkowej pomocy w celu wytłumaczenia zadania, polecenia.

Ocena	Wymagania edukacyjne
Niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową.
dopuszczający (2)	Uczeń: • wymienia źródła wiedzy i zmysły potrzebne do poznawania przyrody • wyjaśnia kiedy jest potrzebna znajomość kierunków świata • zna pojęcia: wschód Słońca, górowanie Słońca, zachód Słońca, równonoc, przesilenie • po naprowadzeniu wymienia daty rozpoczynające kalendarzowe pory roku • wskazuje plan i mapę • wymienia elementy mapy i składniki pogody • przyporządkowuje składniki do urządzeń pomiarowych • wymienia niebezpieczeństwa związane z pogodą • pracując we własnym tempie wymienia funkcje układu szkieletowego, mięśniowego, pokarmowego, oddechowego, krwionośnego

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wskazuje na planszy podstawowe części szkieletu, układu nerwowego, rozrodczego żeńskiego i męskiego • opisuje zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania • wymienia zmysły i pokazuje je na własnym ciele • podaje podstawowe zasady dbania o słuch i wzrok oraz pielęgnacji ciała • wymienia trzy podstawowe grupy ciał stałych w zależności od ich właściwości fizycznych • odróżnia środki szkodliwe po oznaczeniach na opakowaniu • wskazuje sposoby opatrywania uszkodzeń skóry i zapobiegania chorobom • wskazuje sposoby odmawiania używek • wymienia podstawowe zasady zdrowego stylu życia • podaje składniki przyrody żywej i nieżytowej • wymienia rodzaje skał i formy kształtowania terenu • wymienia cechy środowiska lądowego • rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy występujące w najbliższej okolicy • podaje zasady zachowania się w lesie i przykłady grzybów jadalnych i trujących • wymienia warstwy lasu • rozróżnia samonasywny i cudzonasywny sposób odżywania się • przedstawia przystosowania zwierząt do zdobywania pokarmu • podaje znaczenie łąk i pola uprawnego dla człowieka • rozróżnia wody płynące i stojące

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w wodzie - wymienia składniki krajobrazu i środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy - podaje przykład parku narodowego położonego najbliżej miejsca zamieszkania i wskazuje go na mapie.
dostateczny (3)	Uczeń: - wymienia zasady bezpieczeństwa podczas obserwacji i doświadczeń - z niewielką pomocą posługuje się kompasem przy wyznaczaniu kierunków świata - po naprowadzeniu opisuje ilustracje pokazujące drogę Słońca nad widnokretem w zależności od pór roku - rysuje prosty plan małych przedmiotów - odczytuje informacje z planu i mapy posługując się legendą - opisuje poszczególne składniki pogody - odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując odpowiednie jednostki - opisuje jak zachować się podczas burzy - wymienia główne układy narządów organizmu człowieka - wskazuje na schematach układu pokarmowego i oddechowego tworzące je narządy - omawia rolę układu nerwowego, rozrodczego kobiety i mężczyzny - wyjaśnia na czym polega dojrzewanie dziewcząt i chłopców - uzasadnia dlaczego nie należy słuchać zbyt głośnej muzyki

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- wskazuje znaczenie czystości odzieży, obuwia, bielizny i otoczenia dla utrzymania zdrowia - omawia sposób posługiwanie się środkami czystości - podaje przykłady dróg zakażenia się chorobami zakaźnymi - podaje przykłady zwierząt jadowitych - opisuje zasady zdrowego stylu życia - wyjaśnia, dlaczego należy zachować postawę asertywną w wypadku bycia namawianym do spróbowania używek - rozpoznaje skały lite od pozostałych oraz główne formy ukształtowania powierzchni - wymienia przystosowania organizmów do życia (przetrwanie zimy przez rośliny i zwierzęta) - omawia znaczenie tablic umieszczanych przy wejściu do lasu - podaje przykłady roślin tworzących poszczególne warstwy lasu - podaje znaczenie roślin w życiu człowieka - rozpoznaje typowe rośliny łąkowe i pól uprawnych - wskazuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne - wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w wodzie - podaje przykłady słodkowodnych zwierząt (innych niż ryby) - ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu - wyjaśnia sposoby ochrony przyrody w Polsce.
dobry (4)	Uczeń:

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• określa przeznaczenie lupy, kompasu i taśmy mierniczej • po naprowadzeniu określa kierunki świata w terenie • pracując we własnym tempie wyjaśnia zależność między wysokością Słońca a długością i kierunkiem cienia • rysuje plan różnych obiektów w podanych dowolnych zmniejszeniach • planuje trasę wycieczki z wykorzystaniem planu i mapy wielkoskalowej • rozróżnia opady i osady atmosferyczne • odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując właściwe jednostki • opisuje zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania huraganu, zamieci śnieżnej • podaje funkcje układów narządów w organizmie • opisuje poprawne zasady mycia zębów • uzasadnia celowość umieszczania symboli ostrzegawczych na produktach szkodliwych • podaje zasady zachowania się w przypadku ugryzienia, użądlenia, kontaktu z trującymi roślinami • rozpoznaje w krajobrazie elementy przyrody ożywionej i nieożywionej • wskazuje na modelach i nazywa elementy pagórka i doliny rzecznej • opisuje przystosowania roślin do warunków suchych i wilgotnych • rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy w okolicy szkoły • opisuje temperaturę powietrza, wilgotność i nasłonecznienie w poszczególnych warstwach lasu • rozpoznaje zwierzęta żyjące na łące • podaje znaczenie różnych rodzajów i różnych części roślin

Ocena	Wymagania edukacyjne
	- wykazuje różnice w warunkach życia w wodzie i na lądzie - charakteryzuje krajobraz współczesny najbliższej okolicy - wskazuje przykłady rezerwatów przyrody i pomników przyrody w najbliższej okolicy, uzasadnia potrzebę ich ochrony.
bardzo dobry (5)	Uczeń: - bezbłędnie podaje przykłady wykorzystania zmysłów do prowadzenia obserwacji przyrodniczych - opisuje przebieg linii widnokładu w zależności od wysokości, na jakiej znajduje się obserwator - z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje rysunki przedstawiające drogę Słońca nad widnokładem w dniach rozpoczęcia pór roku - z niewielką pomocą nauczyciela planuje i opisuje trasę wycieczki - orientuje plan i mapę topograficzną za pomocą kompasu i charakterystycznych punktów w terenie - prowadzi obserwacje składników pogody, zapisuje i analizuje ich wyniki oraz dostrzega zależności - opisuje zjawisko tęczy - rozpoznaje położenie układów i narządów na rycinach anatomicznych - opisuje proces wymiany gazowej zachodzący w płucach - charakteryzuje etap dojrzewania - wyjaśnia, dlaczego przestrzeganie higieny osobistej jest obowiązkiem każdego człowieka - uzasadnia, dlaczego przykładowe ciało zostało wykonane z danej substancji - interpretuje szkodliwość produktu oznaczonego kilkoma piktogramami ostrzegawczymi

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wyjaśnia dlaczego w kontaktach ze zwierzętami należy zachować szczególną ostrożność • opisuje konsekwencje działania nikotyny na organizm • rozpoznaje i nazywa elementy doliny rzecznej • podaje przykłady roślin światłolubnych i cieniolubnych oraz znaczenie roślin włóknodajnych • wyjaśnia znaczenie ściółki leśnej dla życia w lesie • uzasadnia, że rośliny to organizmy samożywne • podaje przykłady przystosowań zwierząt do odżywiania się pokarmem płynnym • rozpoznaje w terenie wody powierzchniowe: naturalne i sztuczne • opisuje proces wymiany gazowej u ryby • określa czym jest plankton i jakie jest jego znaczenie • wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości.
celujący (6)	Uczeń: • doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej • samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności.

Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych.

Autor: mgr Karolina Ciebiada - Gryś

Koordynator do spraw dostępności: Agnieszka Nowicz - Chojnacka